

SCENARIUSZ EDUKACYJNY nr 5

temat:	SENSORYCZNA WĘDRÓWKA PO LESIE
pora roku:	wiosna, jesień
grupa wiekowa:	przedszkole, szkoła podstawowa (5–10 lat)
czas:	140–180 min
miejsce:	las
materiały:	miarki, mikroskopy, lornetki, lupy, medale lub opaski z papieru technicznego + taśma dwustronna, wydrukowane lokalne mapy dla dzieci z zaznaczoną trasą i 8 przystankami (gotowe materiały przygotowane przez lokalne Lasy Państwowe lub uproszczone mapki przygotowane przez nauczyciela), „Listy od Leśnika”

INFORMACJE DLA UCZNIA / RODZICA

temat, miejsce i data edukacji w terenie: „Sensoryczna wędrówka po lesie”,

- cele:
- zwiększenie wiedzy na temat funkcjonowania roślin i zwierząt w lesie
 - wzrost kompetencji przekrojowych: praca w grupie, komunikatywność, kreatywność
 - wzrost umiejętności fizycznych: poruszanie się po terenie leśnym, zdolność obserwacji makroskopowych i mikroskopowych

przygotowanie ucznia:

ubranie outdoorowe dostosowane do pogody, drugie śniadanie lub kielbaski + chleb do grillowania

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA (zaznacza nauczyciel)

czapka

górskie buty

apteczka

kurtka
przeciwdeszczowa

plecak

elementy
odblaskowe

komórka

rękawiczki

woda

krem SPF

lina

czapka

latarka

nie zbierać

ZADANIE WPROWADZAJĄCE

Wprowadzenie (20min)

Po wejściu na teren lasu przypomnij dzieciom o zasadach BHP panujących w lesie oraz wyjaśnij im, że za chwilę wyruszą na wędrowkę z mapą dla dzieci, przygotowaną przez lokalne Lasy Państwowe lub z mapą przygotowaną przez nauczyciela.

Poinformuj, że na trasie wędrowki dzieci mają do odnalezienia 8 przystanków (np. oznaczonych tabliczkami z wybranym znakiem). Na przystankach na dzieci będą czekały wskazówki konieczne do rozwiązania zadań (Listy od Leśnika).

Zacznij od zadania dzieciom kilka luźnych pytań, np.

- które z dzieci były w ciągu ostatniego roku/miesiąca w lesie?
- jakie zwierzęta możemy spotkać w lesie?
- jak człowiek może obserwować przyrodę w lesie?
- co robić lub czego nie robić, by nie zakłócać naturalnego życia mieszkańców lasu?

Poinformuj grupę, że przed wędrowką czeka ich rozgrzewka ruchowa „Leśne dziki”.

Zgromadź dzieci w miejscu, w którym znajduje się wolna przestrzeń. Poproś dzieci, aby swobodnie biegały po wyznaczonym terenie, a na hasło nauczyciela (stojącego plecami do biegających) „Leśne dziki” dzieci muszą stanąć w bezruchu lub wskoczyć na pobliskie pnie. Kto się poruszy lub nie zdąży wskoczyć na pień, ten zostaje dzikiem i pomaga nauczycielowi w wychwytywaniu osób, które się poruszyły.

Zadanie powtórz kilkukrotnie.

ZADANIE GŁÓWNE

Leśna wędrowka z mapą (100 min)

Na początku wędrowki rozdaj dzieciom mapy. Podczas leśnej wędrowki opowiedz uczniom o napotkanych po drodze gatunkach roślin i zwierząt. Zapytaj, które gatunki ptaków dzieci same potrafią rozpoznać.

PRZYSTANEK 1 „obserwacja mrowiska”

List od Leśnika: *„Dotarliście do mrowiska mrówek rudnic. Wśród nich występują królowe robotnice i samce. Zapytajcie Waszego przewodnika/nauczyciela o 3 cechy, które przyporządkować należy odpowiedniej nazwie. Każda cecha pasuje tylko do jednej grupy mrówek”.*

PRZYSTANEK 2 „martwe drewno”

List od Leśnika: „Jeśli w lesie widzicie drzewa, które zakończyły swoje życie–suche, połamane, jeszcze stojące lub przewrócone–nie oznacza to zaniedbania lasu, braku gospodarności czy też marnotrawienia drewna. Wręcz przeciwnie, oznacza to dużą dbałość o przyrodę i zrozumienie procesów w niej zachodzących. Martwe drewno to miejsce życia wielu organizmów m.in. grzybów, owadów, małych ssaków, jest spiżarnią dla różnych ptaków. Rozwija się tam wiele gatunków roślin. Korzystając z lup i mikroskopów przyjrzyjcie się nadrzewnym grzybom (w tym hubom) i innym roślinom, które wyrosły na złamanym drzewie i poszukajcie odpowiedzi na pytanie jakie zwierzęta znalazły swoje mieszkanie w/na martwym drzewie”.

PRZYSTANEK 3 „tor przeszkód z gałęzi”

Zgromadź dzieci przy przewróconym drzewie i powiedz, że ich zadaniem będzie pokonanie leśnej przeszkody, czyli przejście przez całą długość przewróconego drzewa. Osoby, które nie chcą lub boją się same przejść po przewróconym drzewie, mogą poprosić o pomoc kolegę, koleżankę, lub nauczyciela.

PRZYSTANEK 4 „przytulanie się do drzew”

List od Leśnika: „Drzewa, przy których stoicie, to duże drzewa. Przytulcie się – obejmijcie rękami po kolei 2 dowolne drzewa stojące niedaleko siebie i sprawdźcie, czy są one tak samo „grube”, czyli czy mają taki sam obwód na wysokości, w której je obejmujecie. Następnie weźcie do rąk miarkę i zmierzcie obwody drzew. Czy drzewa są rzeczywiście różnej, czy tej samej grubości?”

PRZYSTANEK 5 „obserwowanie i nasłuchiwanie odgłosów lasu”

Pokaż i opowiedz dzieciom o kilku wybranych, okolicznych gatunkach roślin i zwierząt. Możesz szerzej omówić odgłosy leśnych ptaków, które można obserwować za pomocą zmysłu wzroku lub słuchu. Niektóre gatunki ptaków możesz pokazać na zdjęciach/planszach edukacyjnych. Rozdaj dzieciom lornetki i poproś, aby najpierw wsłuchały się w odgłosy ptaków, a później, aby starały się je zlokalizować.

PRZYSTANEK 6 „zbieranie darów lasu”

Poproś dzieci, aby zebrały kilka najładniejszych darów lasu, które będą mogły przyczepić do swoich medali lub opasek. Rozdaj dzieciom medale lub opaski i pomóż im w razie potrzeby przymocować skarby z natury do taśmy dwustronnej. Na wykonanie tego zadania dzieci mają 5 minut.

PRZYSTANEK 7 „gatunki rzadkie i ginące”

List od Leśnika: „Rozejrzyjcie się wokół. Czy widzicie piękne fioletowoniebieskie kwiaty? To prawdziwy symbol tego miejsca. Nazywają się PRZYLASZCZKI (pospolite)! Kłaskając w dłonie, powtórzcie nazwę za Waszą przewodniczką. Pamiętajcie, tych roślin nie zrywamy! Przyłaszczki można spotkać między innymi w cienistych lasach liściastych. W ziemi ukryte pod pokrywą śnieżną dobrze znoszą mrozy. Przyłaszczki zamykają swoje płatki, gdy jest ponuro i pada, a otwierają je, gdy świeci słońce. Teraz Wy zamierzcie się w przyłaszczki i pokażcie rączkami, jak kwiaty się otwierają (wstając i otwierając szeroko ręce w kierunku nieba), a jak zamykają (kucając i nakrywając głowę rączkami)”.

PRZYSTANEK 8 „mój wyjątkowy kamień”

List od Leśnika: „Mam do Was ogromną prośbę. Poszukajcie swojego wyjątkowego kamienia i narysujcie na nim coś, co kojarzy Wam się z tym miejscem. Może to być kwiat, zwierzę lub cokolwiek innego. Kiedy wykonacie to zadanie, ukryjcie swój kamień w takim miejscu, w którym będziecie umieć go odnaleźć, kiedy wrócicie do tego miejsca z rodziną”.

PODSUMOWANIE

Grill lub piknik (20–60 min)

Po powrocie do bazy wskaż dzieciom miejsce, w którym odbędzie się grill/piknik, podziękuj dzieciom za zaangażowanie i zapytaj o wrażenia grupy. Wrażenia i uwagi zapisz w notatniku.